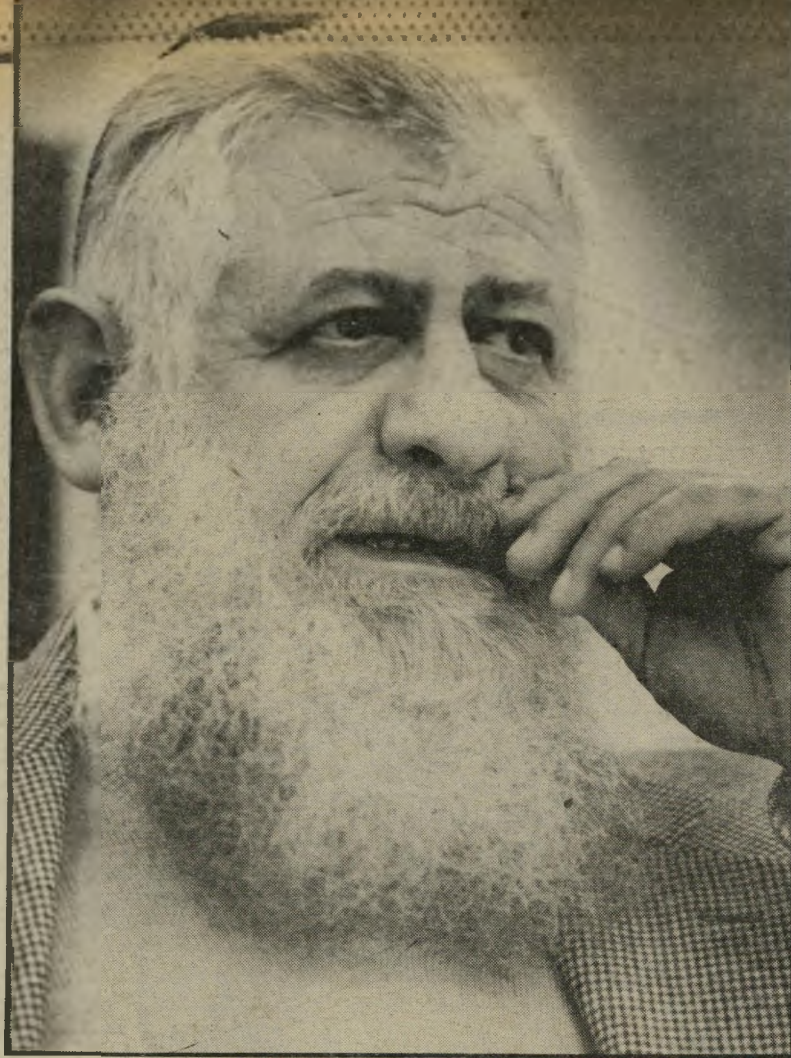

(המשך מעמוד 29)

איכא ביום
אני מאושר שיש לי חתנים כאלה!

דמות, כדי למנוע חיכוכים. הרי יכולים להיות ויכוחים על ריהוט, או כלכלית. כשאתה אמרה לי שהיא קונה רהיטים של דניש ידעתי על מה היא מדברת. בת של ארמור לא יודעת מה זה דניש. אשתי ואני משוחחים על נושאים רבים מהעבר. יש לנו רקע משותף, אותה תרבות. זה מה שמביא נישואין להצלחה. פרט לעניין הנישואין יש אצלנו הרבה הערכה ואהבה.

● כיצד אתם מתמודדים עם בעיית ההורים של החוזרים בתשובה?

ברור שלהורים חילוניים יש משבר כשהילד חוזר בתשובה. בדרך-כלל כל הורה רוצה לראות את הבן ממשיך את דרכו, וכשילד לוקח דרך אחרת זה יוצר אכזבה. האדם החילוני, ברור שעבר, בחר להיות חילוני מתוך שלילה מוחלטת של הדת וכמובן בהוריו הוא. כך שההורים מרגישים — אנחנו טוף סוף השתחררנו מהדת והנה הילד שלנו חוזר לזה. הורים שאוהבים את ילדם רואים בברכו החדשה מחסום מפני הידרדרות. אצל רבים מתעוררים סנטימנטים. אבא שלי ניכר כאמצעותי איך זה היה כשהוא היה צעיר ודתי. הורים אמיתיים צריכים להבין, שכאשר הילד חוזר בתשובה, זה צריך לגרום להם שימחה כי הילד מוצא את האושר האמיתי שלו.

● האם אינך מבין שהורה שבנו חזר בתשובה מרגיש כאילו איבד בן, כאילו נוצר ביניהם נתק?

הרי ההורה בעצמו מרד באביו כאשר הפך חילוני. אז זה היה לגיטימי, מדוע שבנו מורד בו זה לא לגיטימי? פרט לכך, אחת מארשיות החינוך המערבי היא לתת לאדם לבחור בעצמו את דרכו בחיים. רוב ההורים שאני מכיר, מרוצים מכך שבניהם חזרו בתשובה. הם יודעים שזה גורם להם אושר. אם זה רחבעם ("גאנרי") ואבי, שמאושר מזה שבנו, בני, חזר בתשובה, אם זה האלוף (מיל) אברהם טמיר, אם זה רפאל ("רפול") איתן, שבתו חזרה בתשובה ואם אחרים. כולם מאושרים שבניהם מצאו את הדרך לחיים מלאים.

● ורק ההורים של גיל בהן ואלו גרינבוים לא מודעים?

רוב ההורים מחויקים ביחסים תקינים ומאושרים עם ילדיהם. יש כמה יוצא-דופן.

● מדוע אינכם מניחים לגיל בהן ולאלו גרינבוים להגיד בעצמם שהם מאושרים ושהורים מודעים?

אמרנו לגיל להתמודד עם אביו בטלויזיה, במקום הרב רביץ. הוא סירב מפאת מיצות כיבוד אב.

אחת המיצות של חזרה בתשובה, היא למנוע קרע בתוך המישפחה, או את חושבת שאנחנו רוצים לנתק הורים מילדיהם?

במילחמת-לבנון כל הישבה היתה במילואים. רבים מהבחורים כאן משרתים ביחידות קרביות.

● גם בנות אתם לא משחררים מהצבא?

בנות כן. ואת יודעת יותר טוב ממני למה. באופן עקרוני, כך פסקו גדולי תורה, לאשה אסור להיות תחת מרות גברים, חוץ מאשר אביה או בעלה.

● כיצד אתם מתמודדים עם בעיית ההורים שבניהם חזרו בתשובה?

בדרך-כלל, ההורים מרצים מהתפנית שהילד עשה. זה מונע ממנו ללכת למקומות יותר גרועים, זה מהרק את הקשר עם ההורים. בדרך-כלל, אחרי שהילדים מתחננים, ההורים מתי רככים, ובעיקר אחרי שגולד הילד הראשון, גם אם שנתיים קודם החרימו את הילדים. ישנם מיקרים יוצאי-דופן. ברוב המיקרים האלה מדובר בהורים מופרעים, שלא מוכנים להשלים עם העובדה שהילד בחר בדרך אחרת משלהם.

● מתי מתחיל החזר בתשובה לעומד ברשות עצמו?

כשהוא מתחנן.

● איך הוא דואג לעצמו, אם הוא כל היום בשיבה?

יש דבר הנקרא כולל. שם לומדים אברכים נשואים, המקבלים — עד שיעמדו על הרגליים — סטפנריא של 200 דולר לחודש.

● זה לא מספיק.

אז הם נותנים שיעורים פרטיים. יש כינינו הרכה מאוד ציירים המוכרים ציורים, יש מוסיקאים שהקימו להקה המנגנת בחתונות. הנשים עובדות או שההורים תומכים. אף אחד לא גווע ברעב, אם כי חיים ברוחק רב.

● האם קיים שימוש בסמים בשיבה?

יש איסור חמור ומוחלט להשתמש בתוך הקמפוס בסמים. מה שאדם עושה בחוץ, אנחנו לא מתערבים. מנסים להשפיע שלטובתו צריך להפסיק עם זה. כמו שאני יודע אחרי תקופה קצרה. הם מוצאים תחליף לסמים, כי התענוג שבלימוד ובהכנה כליכך גדול, עניין הסמים לעומתו קטן.

● האם זה נכון שהחוזרים בתשובה נחשבים בקהילה הדתית לבני מעמד נמוך, וכי אדמו"ר לעולם לא ישיא את בתו לחוזר בתשובה?

זה לא נכון שזה מעמד נמוך. בעניין הדינישואין, זה נכון שבדרך-כלל מתחננים בתוך אותה קבוצה. תנאי לנישואין מוצלחים הוא רקע דומה, ולכן צריך לקחת בחור ובחורה מקבוצות

קרובים. קצת אנחנו גיסים. נפגשים בשמחות. עושים ביחד סדר פסח, חוגגים פורים. לא מכבר נגגנו את ברהמיצווה של גר. אורי חי חיים מאושרים. יש לו שישה ילדים, ואליה אומרת שבעיקבות החזרה בתשובה הרווחה בעל.

● העיתונות אהבת לבנות אותך הרב איכא ישראלי, אבל אתה בעצם לא רב. מדוע?

מוסמכי רבנות עובד 2 בחינות בנושא מסויים מאוד, הלכתי לגמרי. מי שלא עובר את הבחינה, שיהיה גאון שבגאונים, לא נקרא רב. אותי זה לא עניין אף פעם. אני נושא כמה שנקרא תואר של רב-כבוד, כמו דוקטור-כבוד. אבא שלי לחץ עלי שאעשה תואר. הוא אמר: "לא נעים, כותבים בעיתונים". אבל כשביל מה לי לבזבז חצי שנה על לימודים שאני לא צריך אותם ככלל?

● ישיבת "אור שמח" היתה ישיבה אמריקאית. אתה בעצם התחלת את הגרעין הישראלי שלה?

בהתחלה היינו שניים-שלושה חברה. אחר כך עשרה. הבאנו רב שיתן שיעורים, רכשנו עוד דירה ועוד דירה, ואת רואה — כיום אנחנו מוסד גדול.

● כיצד מתבצעת הפרוצדורה, כל מי שבא לכאן מתקבל?

כל מי שבא לכאן מתראיין. היום אנחנו יותר סלקטיביים.

● אתם משיבים ריקם אנשים מסויימים?

אנחנו מסתייגים מאנשים משוגעים עד כדי סכנה לציבור.

● אנשים כאלה לא מתאימים להיות דתיים?

אין לנו כלים להתמודד עם מכות וסכינים.

● אחרי הראיון, מה קורה למוזעמד? מקבלים אותו לשיעור של מתחילים. לא לוחצים עליו בקיום מיצוות. מי שרוצה לצאת אל מחוץ לפנימיה יוצא. אחרי זמן, יש ממילא השפעה של הסביבה.

● כלומר, אתם נותנים לזמן לעשות את שלו?

פה זה סיר לחץ של 24 שעות ביחד. הרבה מאוד יוצאים ובאים ולא נקלטים. בין אלה שנכנסו, כמעט לא היו עוזבות.

● מה קורה בשמישהו רוצה לעזוב? תלוי מי. אם זו חולשת רגע, לוקחים אותו לשיחה ומדברים איתו.

● האם אתם נעזרים ביעוץ ססיכר לוגי?

לא.

● מדוע, הרי רוב האנשים מגיעים לסה עם בעיות?

אנחנו מתמודדים עם הבעיות שלהם באמי צעים שלנו.

● מה קרה להשקפת עולמך ה פוליטית?

ברבים האלה לפחות לא השתנתה דעתי כמעט. אני חושב שלשלוש יש עדיפות גבוהה מאוד ולכן, כל דבר שאינו פוגע בערכים גבוהים, יש לוותר עליו למען השלום. כמו, למשל, טריטוריות, שטחים, כיבוש.

● האם זהה דעתך הפרטית או שזו דיעה הרווחת ב.אור שמח?

בהחלט דעתי הפרטית! אנחנו לא יחידה פוליטית או קולקטיב רעיוני. יש פה ציבור גדול ולכל איש דיעות משלו. אם כי ציבור שלם מתלמדיו של הרב שך מחויק בדיעות דומות.

● מה עם ארץ ישראל השלמה? זה לא אנחנו.

● שלום עדיף על ישוב ארץ ישראל?

אצלי ודאי, וכך גם אצל הרב שך. מכניסים אותנו למגירה אחת עם גוש-אמונים וזה לא נכון.

● מה דעתך על ישיבת "ברכת אברהם", שם חזרו בתשובה עבריינים ואסירים לשעבר המתעמרים בשכניהם הערביים?

כל מה שאני יודע על הישיבה הוא מפי התיקשורת, ואינני מאמין לתיקשורת.

● האם לדעתך צריך לנשל ערבי מביתו כדי להקים שם ישיבה?

לפעמים צריך לנשל גם יהודי מביתו כדי להקים ישיבה. אין הברל בין יהודי לערבי. לגופו של עניין — ערבת לשעבר שנשארו בהם יצרים, צריך לעזור להם להשתקם. הישיבות שהתמחו בכך הצליחו יותר מכל מוסד אחר. במקרה זה יתכן כי האלימות יוצאת נגד ערבים, כי הם גרים בין ערבים. אילו גרו בין יהודים, יתכן שזה היה יוצא בין יהודים. ברור לי שאין מישהו המכוון אותם לנהוג כאלימות כלפי ערבים. ככל התורה תתב, בדרכתי שלום, בדרכתי נועם.

● זה נכון שאתם משחררים חוזרים בתשובה מהצבא?

כולם באים אלינו אחרי צבא. אנחנו משיגים רחיה ממילואים, עד שהבחור יתחוק ולא יהיה כעלה נידף. כולם אצלנו עושים מילואים.

● כיצד הכרת את רעייתך סנונית?

סנונית היא אחותה של אליה, אשתו של אורי זוהר. בעלה היה טייס בחיל-האוויר ונהרג כתאונת מטוס. בהשפעת אחותה חזרה סנונית בתשובה עם שלושת ילדיה. אורי זוהר בא והציע לי להשתדך עם גיסתו. נפגשנו כמה פעמים והחלטנו להתחתן. היה לנו רקע דומה וזה מאוד חשוב לנישואין מוצלחים. היום יש לנו שני ילדים: מתיתיה בן ארבע ומרים בת שנה, ובעזרת השם בקרוב יהיה לנו ילד משותף שלישי.

● ביחד עם אשתך חזרו בתשובה גם שלושת ילדיה. איך מביאים אותם להבין את התהליך?

זו לא כעיה. הילדים הולכים עם זה יותר חזק מההורים. הבן של אורי זוהר אמר לו: "אם אתה דתי, אז תלך עם זה עד הסוף". לאורי היתה כעיה עם הכיפה. הבן שלו חבש כיפה לפניו. הבן של אשתי, גרי, הבן בן 6 כשחזרה בתשובה. הוא השפיע עליה שתודרו עם התהליכים.

● עד גיל מבוגר יחסית לא היו לך ילדים. כעת יש לך, בלי עין הרע, חמישה. איך מקבלים דברי בזה?

זה קשה. צריך הרבה אהבה, סבלנות ואורך רוח.

● בגיל 48 הפכת אבא במעם הראשונה. מה זה עשה לך?

אני לא מדבר על השימחה. זה עושה בי

איכא ב.בסית" בימי הבוהמה (1969)
לאישה אסור להיות תחת מרות גברים!

הרגשות שלא הכרתי קודם. היחס, האהבה לילד, זה לא ייאמן. להיות פיתאום אבא לחמישה ילדים זה קשה. בכלל החיים קשים. לא קל להיות.

● מדוע אנשים שחוזרים בתשובה נותנים לילדיהם שמות עתיקים ובמתי כוון לא נותנים להם שמות ישראליים מהערת החישה?

את השם מתיתיה אני סתם אוהב, והבן נולד יומיים לפני חנוכה. הבת מרים נקראת על שם אמי וזכרונה לברכה. למה שאקרא לילדה שלי טל, איזה מן שם זה טל?

● לפני שהזרת בתשובה לא היית איש מישפחה. מה קרה מאז?

היה לי קשר רופף מאוד עם המישפחה. הסתובבתי בעולם, ברוק, מאז שחזרתי בתשובה. הקשר שלי עם אבי בפירוש התהדק. תוך כדי חיים בעולם הדתי, גיליתי את הערך הנקרא מישפחה. כיבוד אב ואם. נפתחתי לצורך של אבי, ונוצרו בינינו יחסי קירבה ממשיים. היום אני מאוד קרוב אליה. אם פעם הייתי מצלצל בקושי כל שבת, כעת אני מצלצל פעמיים בשבוע. אבי בא אלינו הרבה, ואני בא אליו.

● וההורים של סנונית?

הם באים כל שבת. הם שכרו דירה לירדנו וליד אורי ואליה. הקשרים איתם מאוד חזקים. הם התחילו לקיים מיצוות והמיסעדה שלהם הפכה כשרה.

● הם שמחים שישתי הבנות שלהם, החתנים והנכדים חזרו בתשובה?

מאוד. נאחת השמחות המישפחיות אבא של סנונית, אחרי כמה כוסיות, עם דמעות בעיניים. אמר: "אני מאושר שיש לי חתנים כאלה".

● ואיך היחסים עם אורי זוהר?

הכרנו קודם, אבל אף פעם לא היינו חברים